

دوره هفتم تقنینیه

جلسه ۵۹	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	شماره ۵۹
تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه پنجاه و چهارم امرداد ماه ۱۳۰۸ مطابق ۹ شهر ربیع الاول ۱۳۴۸	مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلمه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود مطبوعه مجلس	قیمت اشتراک داخله ایران سالیانه دو تومان خارج ۵ دوازده تومان قیمت تک شماره یک قران

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس پنجشنبه ۲۴ مرداد ماه ۱۳۰۸ * (۹ ربیع الاول ۱۳۴۸)

فهرست مذاکرات

- ۱) تصویب صورت مجلس
- ۲) لایحه اجازه ارتقاء رتبه یکی از مستخدمین وظیفه شناس دولت
- ۳) تصویب سرخصی آقایان ارباب کبکسرو .. اشقیانی .. زوار .. اسدی
- ۴) بقیه شور اول خبر کبکسبون قوانین عدلیه * از ماده ۴۶ راجع به تأیید
- ۵) ختم جلسه و تعیین موقع و دستور جلسه بعد

مجلس یکساعت و سه ربع قبل از ظهر برپاست آقای دادگر تشکیل گردید

۱) تصویب صورت مجلس

صورت مجلس پنجشنبه ۲۴ مرداد ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند * *

رئیس - آقای حیدری
حیدری - قبل از دستور

* * * عین مذاکرات مشروح پنجاه و نهمین جلسه از دوره هفتم تقنینیه باستثنای مذاکرات قبل از دستور (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵) دایره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

* * * اسامی غائبین که در ضمن صورت مجلس خوانده شده است غائبین با اجازه آقایان : افغمی .. امیر دولتشاهی .. کیا .. فولادوند .. آلف .. وثوق .. فرشی .. لرسقانی .. اسکندری طباطبائی وکیلی .. حاج میرزا سید محمود .. محمد آخوند .. غائبین بی اجازه آقایان : مجد ضیائی - رهبری .. وهاب زاده - میرزا حسن خان وثوق .. دکتر طاهری .. زوار .. پور حسن .. افسر - پوشهری - عمادی .. آشتیانی .. اعظم .. اسدی .. آقا زاده سبزواری .. دبستانی - رحیم زاده .. آقا سید حسین آقایان فرام .. حاج رحیم آقا فروزینی .. میرزا ابوالفضل - حاج امین تربتی .. مهدوی - امیر تیمور - بیات - حاج حسین آقا مهدوی - شیخ علی مدرس .. حاج حسن آقا ملک .. ارباب کبکسرو .. حاج غلامحسین ملک و تیمور تاش

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - قبل از دستور

رئیس - آقای فهیمی

فهیمی - قبل از دستور

رئیس - آقای دولتشاهی

دولت شاهی - در صورت مجلس عرضی دارم

رئیس - آقای عراقی

عراقی - آقای آنتیانی را بگویم بر خورد غائب بی اجازه نوشته اند ایشان را همه مسبقند که مریضند و فعلاً رفته اند برای معالجه و مرخصی هم خواسته اند و بگمسیون هم تقدیم شده و تصویب میشود باین جهت خواستم عرض کنم که چرا ایشان را غائب بی اجازه نوشته اند ؟

رئیس - رایورت کمیسیون جزو دستور امروز است و قریباً بعرض آقایان خواهد رسید . آقای دولتشاهی

دولت شاهی - يك عرض بنده راجع بهمین موضوعی بود که آقای عراقی تذکر دادند و عرض دیگرم این است که امیر دولتشاهی را اینطور در صورت مجلس خوانده شد که غائب بی اجازه هستند گویا متذکر نبودند که ایشان سه ماه مرخصی گرفته اند و در مجلس هم تصویب شده است اگر يك جلسه یا دو جلسه ایشان دیرتر برسند بافتتاح مجلس ممکن است این غیبت جزو مرخصی که دارند محسوب شود و غائب بی اجازه نوشته نشوند

رئیس - مراجعه میشود و اصلاح میشود . آقای کازرونی

کازرونی - در دستور عرض دارم

رئیس - در دستور یا در صورت مجلس ؟

کازرونی - در دستور

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست ؟

جمعی از نمایندگان - خیر

رئیس - صورت مجلس تصویب شد .

جمعی از نمایندگان - دستور .

رئیس - وارد دستور شویم ؟

(اظهار شد - بلی)

۲) لایحه ارتقاءرتبه یکی از مأمورین وظیفه شناس دولت وزیر فوائد عامه - لایحه ایست راجع بیک نفر از مستخدمین وظیفه شناس وزارت فوائد عامه که در مأموریت که باو داده شده است ابراز لیاقت و جدیت کرده است و چون دولت در نظر داشت که از او يك تشویق بشود این است که این لایحه تقدیم مجلس میشود و چون موضوع خبیلی مهم نیست از این جهت تقاضای دو فوریت میکنم . (لایحه مزبور بشرح آتی قرائت شد)

ساحت مقدس مجلس شورای ملی :

نظر باینکه ابراز جدیت و فداکاری آقای آریا رئیس راه آهن آذر بایجان مورد توجه کامل واقع و مستلزم آن گردیده که بطور فوق العاده و استثناء قبل از طی مدارج مقرر استخدام ارتقاء رتبه برای مشار الیه منظور گردد لذا وزارت فلاحت و تجارت و فوائد عامه ماده واحده ذیل را پیشنهاد و تصویب آنرا بفوریت تقاضا مینماید : ماده واحده - مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد بطور استثناء آقای میر عباسخان آریا را بدون طی مراتب مقرر در قانون استخدام کشوری از رتبه هفت برتبه هشت ترفیع بدهند .

رئیس - مقصودتان از فوریت دو فوریت است ؟

وزیر فوائد عامه - بلی .

رئیس - فوریت اول مطرح است ؟

جمعی از نمایندگان - مخالفی نیست .

رئیس - رأی گرفته میشود بفوریت اول موافقین

قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . فوریت ثانی مطرح است .

(اظهار شد - مخالفی نیست)

آقا سید یعقوب - بنده مخالفم .

رئیس - بفرمائید .

آقا سید یعقوب - گر چه در خود ماده هم ممکن است که بنده عرض خودم را بکنم از اینکه دولت کاملاً مواظب است که مأمورین صحیح العمل را تشویق بکند و اگر خدای نخواسته مأمورینی ماداشته باشیم که صحیح العمل نباشند محل عتاب و خطاب و مجازات واقع میشوند بنده خیلی متشکرم و این یکانه قدمی است از برای اصلاح مملکت و خیلی تقدیر و تقدیس میکنم این نظر را لکن این تشویق کردن مأمورین صدیق و رد کردن مأمورین غیر صدیق بهترش این است که از راه دیگر باشد نه از راه يك قانونی که دارد کم کم ...

گر چه حالا آقای وزیر عدلیه میدانم که فوراً پامیشوند و میفرمایند که فلان کس اینهم قانون است و دادیم از مجلس میگذاریم من قبول دارم ولی عرض میکنم که قانون يك امر کلی است که تمام موارد را در نظر بگیرد و قانون وضع نشده است برای اینکه ما بیائیم در مواقعی که میخواهیم يك مأموری را تشویق کنیم آنرا دست بزنیم دولت ممکن است يك لایحه بیاورد در مجلس و تقاضای يك اعتباری برای تشویق این مستخدم بکند بنده که کاملاً متوجه بخشش میکنم و عقیده ام این است که ما باید کاملاً اقتصاد را در مصارف منظور کنیم رأی میدهم و در کمسیون هم اگر بیاید رأی میدهم که پانصد تومان بهمین وجه هم این است نه اینکه يك مرتبه از يك مرتبه برود به رتبه بالاتر این است نظر بنده و در ماده هم عرض میکنم وزیر فوائد عامه - بنده خیلی متأسفم که آقای آقا سید یعقوب این اظهارات فرمودند تعرض ایشان از این است که این کار سابقه میشود و اگر چنانچه در موارد دیگری

هم يك مأمورینی يك جدیت فوق العاده کردند از این راه ممکن است قدر دانی از آنها بشود و این که پیشنهاد کردند که ممکن است جزای نقدی بدهند البته تصدیق میفرمائید که پول اهمیتی ندارد و آن نظری را که دولت داشته است نخواسته است از راه اینکه جزای نقدی بدهد اظهار کند بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .

رئیس - موافقین با فوریت دوم قیام فرمایند .

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده قرائت میشود .

(این طور خوانده شد)

ماده واحده - مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد بطور استثناء آقای میر عباسخان آریا را بدون طی مراتب مقرر در قانون استخدام کشوری از رتبه هفت برتبه هشت ترفیع بدهد .

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - موافقم

رئیس - آقای رفیع

رفیع - موافقم .

بعضی از نمایندگان - مخالفی نیست

آسید یعقوب - بنده مخالفم .

رئیس - آقای دکتر سنک

دکتر سنک - موافقم

رئیس - آقای عدل

عدل - موافقم .

رئیس - آقای ضیاء

ضیاء - موافقم .

رئیس - آقای ناصری

ناصری - موافقم

خطیبی - مخالفی ندارد آقا .

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده خیلی تشکر باید بکنم از مأمربنی که بوظیفه خودشان رفتار کرده اند و میکنند و در واقع برای آنها همین اندازه کافی است که در این جا اظهار تشکر از آنها بشود (خنده نمایندگان) دیگر محتاج به این نیست . بله همین اندازه کافی است اگر قائل بشرافت باشیم کافی است و علت ندارد که ماحالاً بیائیم و قانون شکنی بکنیم و يك کسی که دارای رتبه هفت است يك استثنائی فائل شویم و او را برخلاف قانون رتبه هشت بدهیم (طلوع - قانون شکنی نیست صحبت بین نمایندگان زنك رئیس ...) باید بهمان طریقی که آقای آقا سید یعقوب فرمودند اگر در واقع خدمت به این مملکت کرده است صد تومان ، هزار تومان باندازه که خدمت کرده است فوق العاده بیاورند و این ترتیب را مجری نکنند که هر روزی هر کسی که يك کاری کرده است و يك خدمتی کرده است يك رتبه بدون طی مراتب قانونی بگیرد این خوب نیست قانونی که از مجلس گذشته است باید آن قانون محفوظ بماند نه اینکه هر روز يك خدشه به آن قانون وارد بکنند و صدمه به آن قانون بزنند بگذارید قانون بحال خودش باشد اگر يك کسی خدمتی در این مملکت کرده است يك فوق العاده بهر اندازه که میدانند خدمت کرده است بیاورند و بطریق فوق العاده بگذارند و بیاورند و همه روزه این ترتیب را پیش بیاورند و بدانند که ما باید همیشه مواظب مال مردم باشیم و این قانونی که تا رتبه نه هم بالاتر رفته و بعقیده بنده همان هم زیاد است دیگر این ترتیب نکنیم و خود دولت هم باید این ترتیب را رعایت کند

باین ملاحظه بنده عقیده ندارم

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - عرض کنم در این که آقای فیروز آبادی بیانشان از نقطه نظر عدم تشویق به آقای آریا نبود شبیه

نیست منتهی يك طرز دیگری عقیده داشتند بنده بطور خلاصه خواستم تذکر بدم البته همه آقایان میدانند که آقای آقا میرعباسخان آریا از جوانهای صحیح العمل و خوش قریحه این مملکتند (نمایندگان - صحیح است) و بنده و آقایان ایشانرا به پاکدامنی و دارای افکار صحیحه میشناسیم و مخصوصاً در این اواخر که يك رله همی را عهده دار شده است و نظریات دولت را انجام داده است و دولت لازم دانسته است که تشویق و تقدیری از عمل ایشان شده باشد و بالاخره در مجلس شورای ملی هم این قدر دانی بشود اینکه فرمودند نقض قانون استخدام از نقطه نظر يك مستخدم سوء اثر میکند بعقیده بنده بر عکس است و حسن اثر میکنند این مذاکرات امروز مجلس و این لایحه تقدیر به دولت باعث میشود که سایر مستخدمین هم تشویق میشوند و بهتر انجام وظیفه میکنند (نمایندگان - صحیح است) و موضوع دیگری که میخواستم بطور جمله معترضه که مربوط باین قضیه است عرض کنم این است که ما باید فکر مان را عوض کنیم که این مملکت مرد لایق کم دارد باید راه را باز کنیم برای اشخاص لایق تا هنر های خودشان را نشان بدهند (صحیح است) و بالاخره لیاقت کسی را ما باید در آینه موقوف کنیم و بنده خیلی تقدیر میکنم این عمل دولت را و راجع به آقای آریا بیشتر از همین نقطه نظر بوده است که دولت قدر شناسی کرده است از لیاقت او که يك نفر مأمور صدیق خدمتگذار است يك تکلیف دیگر را خواستم خدمت آقای فیروز آبادی عرض کنم که بعضی اشخاص اینطورند که فکر آ و روحاً چندان علاقه به مادیات ندارند این که گفته میشود که مبلغی پول بایشان داده شود بنده بوکالت ایشان میخواهم خدمتشان عرض کنم که ایشان علاقه به پانصد تومان یا هزار تومان ندارند بالاخره ایشان بمقام علاقه مندند ایشان رئیس راه آهن تبریز هستند و شغل مهمی دارند و مستخدمینی که ما داریم در وزارتخانهها هم رتبه ایشان بالاتر و دارای رتبه نه هستند شاید تقدیر ها بطور عموم

لباقشان بیشتر از ایشان نباشد در این صورت بهتر همین روبه ایست که دولت اتخاذ کرده که ما از نقطه نظر ترفیع مقام ایشان را تشویق کرده باشیم و الا ایشان چندین بیادبات علاقه ندارند و این بیان شما بکندری بعقیده بنده موثر بود برای ایشان .

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .

رئیس - پیشنهادی از آقای آقا سید یعقوب رسیده است قرائت میشود .

(شرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم در ماده واحده اضافه شود این سطر : بعد از خدمت در رتبه هفت یکسال .

رئیس - آقای آقا سید یعقوب بفرمائید .

آقا سید یعقوب - از فلسفه و منطق آقای یاسائی بنده همیشه عاجز هستم چون ایشان داری يك منطق و فلسفه هستند که از آن بنده عاجز هستم این شخص را هم که میفرمائید که نظر بیادبات ندارند بنده خیلی به ایشان ارادت دارم و خیلی هم از خدمات ایشان تقدیر میکنم نظر بنده این است که يك مسئله را بعرض مجلس برسانم طفره مطابق براهین فلسفه و حکمت غلط است و در طبیعت طفره محال است همانطوری که طفره در طبیعت محال است بنده عرض میکنم که در قانون هم طفره خوب نیست باین معنی که قانون استخدام ما معین کرده است از برای ترقی از رتبه يك تا رتبه نه یکسالهائی باید مستخدم خدمت بکند تا ترقی بکند در این شما میباید و میگوئید که این سه سال لازم نیست بنده عرض میکنم که شما این موضوع را این طور قرار بدهید و این مدت که سه سال است یکسال قرار بدهید نه این که یکمرتبه از رتبه هفت رتبه هشت برود خیلی غریب است آقای یاسائی میگویند هفت هشت است بنده نمیگویم هفت هشت است بنده میگویم کاری بکنید که لا اقل این ترتیب عدد از این نرود من رأی بدم که هفت تا هشت تا است که بشود اصل دوسه همینطور میباشد ، دوسه مستخدم

در تمام جاها میباشد پس لا فیل این خدمت سه ساله از رتبه هفت رفتن به رتبه هشت را باعتبار اینکه ما تشویق قائل هستیم و این شخص را بنده میدانم که خیلی لایق است و خدمات مهمی کرده است که طرف توجه مجلس و دولت است یکسال قرار بدهید . این يك موضوع موضوع دیگر مسئله بود که آقای فیروز آبادی بیان کردند و بعضی آقایان خندیدند ، آقایان مجلس شورای ملی مرکز نقل و مرکز شرافت و اهمیت مملکت است وقتی که يك مستخدمی را یکی از آقایان نمایندگان پشت تریبون خدمات او را بیان کرد در تمام دنیا این صدا می پیچد دیگر چه شرافتی بالاتر از این است که بنده که پنجاه شصت سال از عمر میبرد و بیست سال در مشروطیت خدمت کرده ام اینجا بگویم که میرعباس آریا يك ماموری است که به مملکت خدمت کرده است چه شرافتی از برای شخص با شرافت بالاتر از این است که در روز نامه مجلس نوشته شود . جناب عالی که میگوئید رتبه هشت بگیرد نظر مادی درش قائل هستید بنده نظر روحی و شرافتی برای او قائل هستم و نظر بنده در این کار این است که ما طفره نزنیم و از برای ترفیع از رتبه هفت رتبه هشت یکسال قائل شویم و سه سال خدمت نکنند و این سه سال را یکسال قرار بدهیم که در واقع طی رتبه هم شده باشد و ترتیب بهم نخورد این است پیشنهاد من حالا مختارید .

وزیر عدلیه - بنده امروز در این مذاکرات نماینده محترم بر خوردم به اینکه يك قانون اساسی دیگری هم هست که ما خبر نداریم و آن قانون اساسی قانون استخدام است که اگر يك گوشه اش را دست بزنند و اگر يك قانونی پیشنهاد بکنند که برخلاف یکی از مواد او باشد هی صحبت میکنیم که آقا در قانون استخدام اینطور است خوب معلوم است آقا اگر در قانون استخدام اجازه میدادند این کاری را که الان دولت میخواهد بکند بکنند دیگر نمی آمد يك قانونی بیاورد در مجلس و اینقدر

وقت مجلس را بگیرد. اینکه میفرمائید یکسال بماند برای استحضار آقا عرض میکنم که ایشان یکسال است در رتبه هفت مانده اند پس بنا بر این ایشان در روز داری رتبه هفت نشده اند که حالا بر تبه هشت برسند و منظور آقای نماینده محترم از این جهت تأمین شده است (جمعی از نمایندگان - صحیح است) از طرفی هم چون میدانم شما شخص حساسی هستید البته این را در نظر میگیرید که وقتی بنا شد شما يك زحمتی کشیدید و يك خدمتی کردید و خواستند يك محبتی بشما بکنند در ضمن هزار تا نیش و هزار تا صحبت و هزار تا کنایه و اینکه نظر مادی خوبست نباشد و نظر روحی باشد و تشکر کافی است اینها چندانی لطفی ندارد تشکرتنها کافی نیست (صحیح است) قربان تشکر شما بروم اگر هر روز این جا می تشکر از اشخاص مختلف نمی شد باز يك مسئله بود ولی خوب تشکر که حسن ظن آقایان نمایندگان محترم است نسبت بمأمورین دولت همه روزه و بارها در این مجلس قبل از دستور میشود دیگر این چه چیزی است که از برای شما اسباب تشویق شود؟ (صحیح است) از این جهت بنده خواستم تقاضا کنم از آقایان اولاً برای اینکه وقت تنگ است و قانون دیگری هم در دستور است و بنده تصور نمی کردم با اکثریت نزدیک با تفرقی که در این موضوع است آقایان این موضوع را باز خیلی بکشند و طول بدهند حالانکه خواهش میکنم که وقت مجلس را بیش از این نگیرند و آقای نماینده محترم هم پیشنها دشان را پس بگیرند و بگذارند این کار بگذرد.

جمعی از نمایندگان - کافی است آقا.

آقا سید یعقوب - بنده استرداد میکنم

رئیس - پیشنهادی هم از آقای فیروز آبادی رسید است ...

فیروز آباغی - بنده هم استرداد میکنم

رئیس - رأی گرفته میشود بماده واحده آقایانی که

موافقتند قیام فرمایند

(اکثر برخواستند)

رئیس - تصویب شد. چند فقره خبر از کمیسیون عرایض و مرخصی رسیده است قرائت میشود

۳) تصویب مرخصی آقایان: ارباب کیخسرو - اشتیانی زوار - و اسدی

(خبر راجع بمرخصی آقای ارباب کیخسرو این قسم قرائت شد) آقای ارباب کیخسرو شاهرخ نماینده محترم بواسطه کسالت و نچويز اطباء بمسافرت اروپا برای معالجه نقضای دو ماه ونیم مرخصی از هفدهم مرداد نموده اند کمیسیون با تقاضای نماینده محترم موافق و خبر آن را تقدیم میدارد

رئیس - آقای روحی

روحی - بنده موافقم

رئیس - آقای وثوق

سید مرتضی وثوق - بنده موافقم.

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - موافقم

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده همان نظریه که همیشه دانتهام حالا هم دارم و در نظریه ام هیچ مراعاتی بین دوست و غیر دوست و احدی نمیکنم و همان نظریه ام را تعقیب می کنم و عقیده ام این است که کسانی که از مجلسی خواهند مرخصی بگیرند چه بجهت (خدای نخواسته) مرض و چه بجهت غیر مرض از هر جهت که باشد این حقوق زمان غیبت خودشان را (چون در این زمان خدمتی نمیکنند بمملکت) تخصیص بدهند بيك مصرف خیری نه اینکه خودشان آن را مصرف نمایند و بنده کاملاً مخالفم با این ترتیب و اگر نظر در این مرخصی استفاده شخصی خودشان باشد مخالفم.

رئیس - آقای روحی

روحی - عرض کنم که نماینده محترم بطور کلی همیشه راجع باین مرخصی ها مخالفت میفرمایند با این که همیشه مرخصی با اجازه حق نماینده است و نمیشود او را مجبور کرد که صرف خیرات و مبرات یا چیزهای دیگری بکند. بنده اولاً خیلی از احساسات نماینده محترم آقای فیروز آبادی متشکرم لکن علاوه میکنم که آقای ارباب کیخسرو يك نماینده هستند که این جا غالباً ادای وظیفه می نمایند و يك خدماتی را هم همیشه در اداره مباشرت و سایر جریانات مجلسی کرده اند علاوه جناباً هم يك آدم خبری هستند که بسهم خودشان همیشه در مسائل خیریه مساعدتهائی میکنند. بعلاوه اگر مرخصی میخواستند که از حقوقش استفاده نکنند هرگز این اجازه را نمی خواستند و قائل میشدند برای کتابخانه یا جای دیگری مبرقتند. پس این مرخصی که ایشان (با هر کس) خواسته اند برای این است که با حقوق خواسته اند مرخصی بروند بنا بر این بنده خواهش میکنم آقای فیروز آبادی با این خبر کمیسیون عرایض و مرخصی موافقت بفرمایند.

رئیس - آقایان موافقین با مدلول خبر قیام فرمایند.

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. خبر دیگر راجع باقای آشتیانی. (این قسم قرائت شد)

آقای آشتیانی نماینده محترم بواسطه کسالت و لزوم مسافرت باروینا برای معالجه نقضای چهار ماه تمدید مرخصی از تاریخ ۱۴ تیر که انقضای مرخصی مصوبه سابق می باشد نموده اند کمیسیون با تصویب مرخصی معزی له موافقت نموده و خبر آن را تقدیم میدارد

رئیس - آقای وثوق

سید مرتضی وثوق - مخالفی ندارد

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده مخالف نیستم ولی عبارت

رئیس - تصویب شد. خبر مرخصی آقای زوار.

(بشرح آتی قرائت شد)

آقای زوار نماینده محترم برای رسیدگی بامور شخصی و محلی نقضای چهل روز مرخصی از تاریخ هفدهم مرداد نموده کمیسیون با تقاضای ایشان موافق و خبر آن را تقدیم میدارد

رئیس - آقای وثوق (اجازه)

سید مرتضی وثوق - بنده نظر بهمان منطقی که آقای نماینده محترم زوار گاه گاهی با مرخصی بعضی از آقایان نمایندگان مخالفت میکردند بهمان نظر و منطق مخالفم. چون ایشان اشتغال بکارهای شخصی را عذر موجه برای تقاضای مرخصی نمی دانستند و چون خود ایشان در تقاضای مرخصی شان اشتغال بکارهای شخصی نوشته اند لذا بنده بهمان نظر و منطق خودشان عذر ایشان را موجه نمیدانم بعلاوه ما سی و نه روز بلکه چهل روز تعطیل داشتیم و در این مدت ایشان بکارهای شخصی شان رسیده اند در صورتیکه باید رسیده باشند و حالا هم بیایند سر کارهای مجلسی شان از این جهت بنده با این مرخصی مخالفم

رئیس - آقای ملک مدنی (اجازه)

ملک مدنی - آقای وثوق بعقیده بنده مخالفت شان وارد است ولی قضیه يك جنبه و جهت اخلاقی پیدا کرده است و بنده با عالم ارادنی که بایشان دارم خواهش میکنم مخالفت شان را مسترد بدارند زیرا مجلس شورای ملی همیشه نسبت باین قبیل مرخصی ها يك قیافه مساعدی

نشان داده است از این جهت از ایشان استمداع میکنم که موافقت بقومائید .

رئیس - موافقین با مداول راپورت قیام فرمایند (اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد خبر دیگر

(این قسم خواندند)

آقای اسدی نماینده محترم بواسطه گرفتاری تقاضای مرخصی از هفتم مرداد نموده کمیسیون با تصویب مرخصی مزبور موافق و خبر آن را تقدیم میدارد

رئیس - آقای ابانخان

ابانخان - موافقم

رئیس - موافقین با این خبر قیام فرمایند .

(غالب نمایندگان برخاستند)

رئیس - تصویب شد . ماده ششم راجع بتابعیت

مطرح است

۴) بقیه شور اول خبر کمیسیون قوانین راجع بتابعیت (این قسم قرائت شد)

ماده ۶ - اگر تا پنجسال از تاریخ صدور سند تابعیت معلوم شود شخصی که به تبعیت ایران قبول شده فراری از خدمت نظام بوده هیئت وزراء باید حکم خروج او را از تابعیت ایران صادر نماید و همچنین است هر گاه قبل از انقضای مدتی که مطابق قوانین ایران مرور زمان حاصل میشود معلوم گردد شخصی که به تبعیت قبول شده محکوم به چنجه یا جنایت عمومی بوده است .

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - این جا اولاً استمداع میکنم که آقای وزیر عدلیه فرمایند که فلانی عضو کمیسیون است و در آنجا رأی داده است بنده عرض میکنم درست است در کمیسیون رأی داده ام و لیکن البته خودتان تصدیق میفرمائید که اولاً موضوع هنوز تمام نشده است و شور

نوشته شده است چنجه و جنایت هر دو باشد تا دولت دقت بکند و کسانی را که محکومیت جنائی دارند مطلقاً قبول نکنند مگر مرور زمان بر چنجه یا جنایت او گذشته باشد بهتر است و الاملا حظه بفرمائید هیچ دلیلی ندارد که يك کسی که معروف بکلاه برداری است او را ما قبول کنیم . چون کلاه برداری چنجه است و مطابق بیان ایشان او را میشود پذیرفت . خوب چه دلیلی دارد کسی که در ملکیت خودش محکوم شده است بکلاه برداری او را ما قبول کنیم حالا این کلاه بردار محکوم در ملکیت خودش نمی ماند و می آید این جا و چه از وی بچه نفعی برای ما دارد که ما این کلاه بردار محکوم را بپذیریم بعقیده بنده همانطور که در ماده نوشته شده بهتر است و او را راه ندهیم . بلی اگر مرور زمانش گذشته باشد همانطور که در ملکیت خودمان هم اگر بود و مرور زمان بر او میگذشت خوب آن عیبی ندانست در هر صورت این قسمت چنجه هم در آخر ماده باشد بهتر است ولی تا مرور زمان نگذشته است بعقیده بنده بهتر این است که يك همچو آدمی را ما راه ندهیم (صحیح است) و در همان ملکیت خودش بماند و بملکیت ما انتقال پیدا نکند .

رئیس - آقای فیروز آبادی -

فیروز آبادی - بنده بهمان نظری که در جلسه قبل هم عرض کردم باز هم همان عقیده را دارم و ما باید هر چه میتوانیم تسهیل کنیم و اسباب تسهیل را فراهم کنیم نسبت بکسانی که میخواهند داخل در تبعیت ایران شوند حالا اگر بگوئیم کسی که مرتکب چنجه یا جنایت شد یا فراری از نظام بود خوب در ملکیت ما هم از این قبیل کارها هست وغالباً اتفاق می افتد پس ما باید این قبیل اشخاص را هم از تبعیت و رعیتی خودمان خارج کنیم . خبر بنده عقیده ام این است که اینها را هم باید بتابعیت خودمان قبول کنیم و سعی کنیم که آنها را هم خراب کنیم نه اینکه خارجشان کنیم . بنده بملاحظه

اینکه باید تسهیل در امر بشود و کسانی که میخواهند تبعیت ایران را قبول کنند خیلی سهل و آسان بتوانند قبول نمایند با اینکه اگر چنجه و جنایاتی را خدای نخواستہ مرتکب شد ما آنها را بیاوریم و در تحت نظر خردمان تربیتشان کنیم نه اینکه ما آنها را قبول نکنیم و آنها به بی تربیتی خودشان باقی بمانند تا بملاحظه بنده مخالفم و باید تسهیل کرد

وزیر عدلیه - عرض کنم که آقا فرمودند اگر بنا باشد ما چنجه و جنایت را قرار بدهیم که يك کسی به تبعیت دولت ما وارد شده او را خارج کنیم خوب در ملکیت خودمان هم خیلی اشخاص مرتکب چنجه میشوند باید آنها را هم از تبعیت خودمان خارج کنیم می خواستم خدمتشان عرض کنم باولادی قبول کردن فرق دارد با اینکه يك اولای کردن کبر انسان شده باشد (خنده نمایندگان - صحیح است) انسان بسهولت نمیتواند اولاد خودش را و او اینکه کار بد و خلافی کرده باشد خارج کند علائق طبیعی و تکالیف اخلاق مانع میشود ولی وقتی که میخواهیم يك کسی را باولادی قبول کنیم باید يك قدری بیشتر در آن جا دقت کنیم اما راجع بنظر اساسی ایشان که عبارت است از تسهیل امر این را بنده در دفعه گذشته بآقای نماینده محترم وعده دادم حالا عرض میکنم در بین دو شور در کمیسیون مطالعه میکنیم نگاه میکنیم میبینیم اگر برای تأمین این نظر شما راهی پیدا کردیم منظور میکنیم اگر راهی پیدا نشد باز در مجلس در شور دوم مطالعه و مذاقه میشود .

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - کافی است ؟

گفته شد - بلی

وئیس - پیشنهاد آقای مؤید احمدی قرائت میشود

(بتزئیل ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم در ماده ششم نوشته شود محکوم

به چنجه مهم و جنایت

وزیر عدلیه - بنده بدون اینکه توضیحات زیادی بدهند ... اگر چه شور اول است و مربوط بکمسیون در آن جا مطالعه میشود

رئیس - ماده هفتم قرائت میشود .

(این طور قرائت شد)

ماده ۷ - اشخاصی که تحصیل تابعیت ایران نموده یا بنهائند از کلیه حقوقی که برای ایرانیان مقرر است باستثناء حق رسیدن بمقام وزارت و معاونت وزارت بهره مند میشوند لیکن نمی توانند بمقامات ذیل نائل گردند مگر پس از ده سال از تاریخ صدور سند تابعیت :

۱ - عضویت مجالس مقننه

۲ - عضویت انجمن های ایالتی و ولایتی و بلدی

۳ - مأموریت وزارت امور خارجه

رئیس - آقای فهیمی

فهیمی - ایراد بنده در قسمت سیم این ماده است که نوشته اند بعد از ده سال می تواند بمأموریت وزارت امور خارجه منصوب شود بنده عقیده ام این است که این شخص در هر حال نمی تواند از طرف وزارت امور خارجه بدوالت متبوعه سابق و محل تابعیت اولی خودش مأموریت پیدا کند ولی سایر مأموریت ها را بتواند عهده دار شود عده از نهائیدکان - صحیح است .

وزیر عدلیه - بلی ممکن است پیشنهاد بدهند برود در کمسیون و مطالعه بشود و ترتیبی درش داده شود .
رئیس - آقای فیروزآبادی

فیروزآبادی - عرض کنم اینجا نوشته شده است مجالس مقننه خواستم توضیح بدهند که مقصود از مجالس چیست ؟

وزیر عدلیه - مطابق قانون اساسی دو مجلس است مجلس شورای ملی و مجلس سنا
فیروزآبادی - پس باید بنویسید مجلسین

وزیر عدلیه - اشکالی ندارد .

رئیس - آقای عدل

عدل - بنده با اینکه این اشخاص عضو هیئت مقننه نباشند باجزو مأمورین وزارت امور خارجه پذیرفته نشوند موافق هست ولی جزو اعضای انجمن بلدی نباشند بنده مخالفم ولی خواهم حکمت این را بفهمم . چون در ایران ناچار این شخص صاحب مکنت و علاقه میشود و این ها را اگر نخواهیم دخالت در امور بلدی نکنند بنده علتش را نفهمیدم و عضویت انجمن بلدی که کار سیاسی نیست .

وزیر عدلیه - این قسمت يك قسمت فوق العاده مهمی نیست ممکن است این را پیشنهاد بدهند تا در کمسیون مورد نظر واقع شود و مطالعه بکنیم و حل بکنیم
رئیس - آقای دهستانی

دهستانی - بنده میخواستم عرض کنم که خواست در این جا ماده پنجاه و هفت قانون انتخابات و ماده هفت قانون متمم قانون اساسی را هم در نظر بگیرند همین طور هم پیشنهاد کردم در ضمن پیشنهادات قرائت می شود و البته در کمسیون موافقت می فرمایند .
رئیس - پیشنهاد قرائت میشود .

(این قسم قرائت میشود)

مقام منبع ریاست محترم دامت عظمة :
در ماده هفتم سطر دوم بعد از کلمه استثناء نوشته شود : باستثناء از حقوقی که در متمم قانون اساسی و نظامنامه انتخابات ممنوع است بهره مند میشوند لیکن پس از ده سال از تاریخ صدور سند تابعیت میتوانند بمقامات ذیل نائل شوند : عضویت انجمن های بلدی و ایالتی و ولایتی و مأمور امورات جزو دولتی . دهستانی

پیشنهاد آقای فهیمی :

قسمت سوم ماده هفتم بطریق ذیل نوشته شود :
مأموریت وزارت امور خارجه در غیر از مملکت متبوعه سابق خود . فهیمی

رئیس - ماده هشتم قرائت میشود ...

عدل - پیشنهاد داده ام .

(پیشنهاد آقای عدل راجع بماده هفتم اینطور قرائت شد)
مقام منبع ریاست مجلس شورای ملی :

بنده پیشنهاد میکنم در ماده هفتم عبارت دوم عضویت انجمن های ایالتی و ولایتی و بلدی حذف شود . عدل
رئیس ماده هشتم قرائت میشود .

(این طور قرائت شد)

ماده ۸ - درخواست تابعیت باید مستقیماً بابتوسط حکام یا ولات وزارت امور خارجه تسلیم شده و دارای منضات ذیل باشد :

۱ - سواد مصدق اسناد هویت تقاضا کننده و عیال و اولاد او .

۲ - تصدیق نامه نظامیه با شهادت نامه که لا اقل باضای سه نفر از معروفین محل رسیده باشد دائر به تعیین مدت اقامت تقاضا کننده در ایران

۳ - تصدیقنامه اداره نظامیه محل راجع به داشتن سوء سابقه

۴ - تصدیقنامه اداره نظامیه دائر باینکه تقاضا کننده مکنت کافی یا شغل معینی برای تأمین معاش خود دارد وزارت امور خارجه رسیدی با تعیین تاریخ وصول داده و در صورت لزوم اطلاعات راجعه بشخص تقاضی کننده را تکمیل و آنرا به هیئت وزراء ارسال خواهد نمود تا هیئت وزراء در قبول یا رد آن تصمیم مقتضی اتخاذ کنند در صورت قبول شدن تقاضا سند تابعیت بدرخواست کننده تسلیم خواهد شد .

رئیس - آقای دولتشاهی

محمد علی میرزا دولتشاهی - بنده نظرم در قسمت دوم ماده هشتم است که میگردد « تصدیقنامه نظامیه با شهادت نامه که لا اقل باضای سه نفر از معروفین محل رسیده باشد دائر به تعیین مدت اقامت تقاضا کننده

در ایران »

این واضح است در جائی هم که نظامیه باشد باز غالباً سعی میکنند همان تصدیق سه نفر معتمد و معروف محل را بدست بیاورند که آسان تر باشد در صورتیکه تصور میکنم مقصود از تصدیق معروفین محل در صورت فقدان نظامیه در محل است بنا بر این خوبست این قسمت را در ماده قید کنند که در جائی که نظامیه است دیگر تصدیق معروفین لزومی ندارد

شریعت زاده (مخبر کمسیون قوانین عدلیه) - به نظر بنده کسی که بخواید يك چنین تقاضائی بکنند راه سهل و آسانش همان مراجعه بنظامیه است اگر نظامیه نبود متوسل بشهادت آن اشخاص میشود باز ممکن است پیشنهاد بفرمائید تا در کمسیون حل شود

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده بهمان نظری که بارها عرض کرده ام باز هم عرض میکنم که باید تسهیلات فراهم کرد . اینجا آمده است یکی نداشتن سوء سابقه را شرط قبول تابعیت قرار داده است در صورتیکه عرض کردم ما ممکن است آنها را داخل تبعیت خردمان بکنیم و قریبتشان هم بکنیم لازم نیست اگر کسی سوء سابقه داشته باشد ما او را قبول نکنیم . این یکی . دیگر اینکه تأمین معاش خودش را باید بکند یعنی یا مکنت داشته باشد یا از راه شغلی که مشغول است تأمین معاش بکند اینهم يك اسباب اشکالی است بجهت این که . اولاً که چیز دار خیلی کم پیدا میشود بی چیزها هم هستند غالباً تأمین معاش صحیح حاضر ندارند اگر بی چیزها را ما قبول نکنیم باید خیلی اشخاص خودمان را هم خارج کنیم . آقای وزیر فرمودند که اینها منزله اولاد هستند و آنها بمنزله این است که میخواهیم يك کسی را به اولاد قبول کنیم بنده هیچکدام اینها را با هم فرق نمیگذارم باید بشر مری نوع خودش باشد هر کس بر خلاف این عقیده دارد بنده عقیده ندارم . بنده معتقدم که تمام افراد بشر باید مری نوع خودش باشند

رئیس -- آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب عرض کنم آقای فیروز آبادی يك قدری توجه بفرمایند این مسئله تصدیقنامه اداره نظمیة محل با نداشتن سوء سابقه قطع نظر از اینکه يك فواید عظیمه برای تهذیب اخلاق اهالی دارد خیلی هم لازم است يك مملکت ایرانی که حقیقة از هر حیث ما میگوئیم دست قذوق الهی همه چیز را برای او فراهم کرده است از حیث آب و هوا و بحمدالله ترقی و تعالی اطراف آنرا گرفته است ناچار هستیم این قیدها را برای تبعیت قبول بکنیم نمیشود سوء سابقه را شرط قرار ندهیم این قطع نظر از اینکه انتظامات ما را محفوظ میدارد برای تهذیب اخلاق اهالی ما هم لازم است و برای اینکه دولت متوجه اخلاق مردم باشد لازم است این اولاد را با قبول يك نفر از رفقا گفت هنوز هم کسی نیامده است که رد بشود ولی ما ناچاریم در مقام قانون گذاری طوری بکنیم که بعد از این در ب ایران نباید باز باشد که هر ترتیبی واقع شد هر کس بیاید و برود و هر که هر که باشد باید ترتیب داشته باشد قانون داشته باشد اشخاصی که می آیند سوء سابقه نداشته باشند میفرمایند مکنت را مخالف در صورتی که این را بنده از جمله چیزهای لازم میدانم که باید این کلمه از ایران برود که بعد از این کسی نکدی نکند یا اینکه اکتسات از طریق غیر مشروع بکند باید با دارای مکنت کافی باشند یا دارای يك شغلی که باعث سرفرازی باشد نگاه کنید به تاریخ مملکت ما ببینید گذشتگان و نیاکان ما دارای چه مقامی از شرافت در دنیا بوده اند چرا ما الان این شرافت را نخواهیم دو مرتبه تکلم کنیم ؟ برای همینکه آزاد کردیم هر کس بیاید و بهر ترتیبی و بهر حرفه وارد مملکت ما بشود . خبر کاملاً تصدیق کنید چون شما يك شخصی هستید مهذب الاخلاق با دیانت و در این عقیده با من همراه هستید که باید اهالی مملکت ما با مکنت کافی داشته باشند یا دارای يك شغلی باشند که کفایت مخارج آنها را بکند ما نمی توانیم در ب مملکت خودمان را باز بگذاریم که هر کس با هر شغل کشیفی وارد

مملکت ما بشود این خیلی خیلی لازمست .

رئیس -- پیشنهاد آقای دولتشاهی قرائت میشود (بشرح ذیل خوانده شد)

در قسمت دوم ماده ۸ پیشنهاد میشود بجای تصدیق نامه نظمیة یا شهادتنامه که با مضای سه نفر از معروفین محل رسیده باشد نوشته شود تصدیقنامه نظمیة و در صورتی که نظمیة نباشد شهادت نامه که لا اقل با مضای سه نفر از معروفین محل رسیده باشد

رئیس -- ماده نهم قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده نهم -- زن و اولاد صغیر کسانی که بر طبق این قانون تحصیل تابعیت ایران می نمایند تبعه دولت ایران شناخته میشوند ولی زن در ظرف یکسال از تاریخ رسیدن بسن بلوغ (مطابق قانون مملکت متبوع سابق پدر خود) میتوانند اظهار به کتبی بضمیمه تصدیق مذکور در ماده ۲ بوزارت امور خارجه داده و تابعیت مملکت سابق شوهر و با پدر را قبول کنند .

رئیس -- آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی -- بنده مخالفتم در این ماده نسبت باین قید است که : بسن بلوغ که میرسد برانتر میگذارد و میگوید مطابق قانون مملکت خود بنده عقیده این است که قانون برای مملکت خودمان میگذاریم باید در تحت قوانین خودمان باشد مگر اینکه بقانون بین المللی برخورد و این چیزی نیست که بقانون بین المللی برخورد ما قانون برای مملکت خودمان میگذاریم و عقیده ندارم که اشخاص را آزاد بگذاریم تا سن چهل سالگی پنجاه سالگی بعضی جاها شاید سن بلوغشان را بیست و پنج سال قرار بدهند ما در ظرف پنجاه سال بیست و پنج سال يك شخصی را از حقوق مدنیت محروم کنیم بنده عقیده ندارم بنده عقیده ام این است که هر چه کمتر بنزاع

بانه اولاد او که در تاریخ تقاضا نامه مطابق قوانین مملکت متبوع خود کبیر بودند مؤثر نمیباشد .

رئیس -- مخالفی نیست ؟

(گفته شد خیر)

رئیس -- ماده دوازدهم قرائت میشود

(بشرح آتی قرائت شد)

ماده دوازدهم -- زندهای خارجه که در نتیجه ازدواج ایرانی میشوند میتوانند بعد از تفریق یا فوت شوهر ایرانی بتابعیت اول خود رجوع نمایند مشروط بر اینکه وزارت امور خارجه را کتباً مطلع نمایند ولی هر زن شوهر مرد که از شوهر سابق خود اولاد دارد نمیتواند مادام که اولاد به بیست سال تمام رسیده از این حق استفاده کند و در هر حال زنی که مطابق این ماده تبعه خارجه میشود مطلقاً حق داشتن اموال غیر منقول نخواهد داشت ولو اینکه حق مزبور بتابع خارجه داده باشد و هر گاه قیلا دارای اموال غیر منقول بوده و با بعدا بارث اموال غیر منقولی باو برسد باید در ظرف یکسال از تاریخ خروج از تابعیت ایران یا دارا شدن ملک در مورد ارث آنرا بنحوی از انحاء بتابع ایران منتقل کند والا اموال مزبور بانظارت مدعی العموم محل بفروش رسیده و پس از وضع مخارج فروش قیمت بانها داده خواهد شد .

رئیس -- آقای یاسائی

یاسائی -- موافقم

رئیس -- آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب -- موافقم

رئیس -- مخالفی ندارد

(گفته شد خیر)

رئیس -- ماده دوازدهم قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده دوازدهم -- زن ایرانی که بتابعه خارجه مزاجت

انخاص را در این قبیل امور محدود کنیم بهتر است و آزادی آنها را سلب نکنیم بهتر است . در سن پانزده و شانزده کمتر کسی است يك مراتب از عقل را دارا نباشد که در این امور کافی است باین ملاحظه بنده عقیده ام این است که این قید از اینجا انداخته شود و این مسئله مطابق قانون مملکت خود هم همینطور که جلسه گذشته هم عرض کردم اینهم ببقصد و قانون و سن بلوغ مملکت خودمان را معیار قرار بدهیم که کمتر محدود باشد که تا سن سی سال و چهل سال این شخص بیست سالش را از قانون مدنیت محروم نباشد

وزیر عدلیه -- آروز جلسه قبل همین بیان را که آقا فرمودند عرض کردم که دلایل این ماده بقدر روشن و کافی گفته شد باز عرض میکنم بنده گفتم يك کسی را که ما باو حق میدهیم (چون راجع بتابع خارجه است) که اختیار کند بین مملکت ما و مملکت سابق خودش باید آن مملکت این شخص در نظر مقنن باشد که این شخص صلاحیت يك همچو عملی را داشته باشد باید بلوغ آنجا را در نظر گرفت و صرف نظر از این بطور کلی ما مذاکره کردیم و تذکر دادم در مورد هم هست در قانون مدنی ما هم هست که در مسائل مربوطه باحوال شخصیه اتباع خارجه تابع قوانین مملکت خودشان هستند . مسئله بلوغ یکی از امور شخصیه است . فرض بفرمایید این شخص که حق دارد میخواهد از تابعیت ما صرف نظر کند و بتابعیت مملکت پدرش را قبول کند باید مطابق قانون آن مملکت متبوعه اش باشد و باید باو اجازه داده شود . يك بچه پانزده ساله را ممکن است ما قبول کنیم ولی در نقاط دیگر ممکن نیست و بنده توضیح زیادتری در این باب گمان نمیکنم لازم باشد آقا هم موافقت بکنید

رئیس -- ماده دهم قرائت میشود

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده دهم -- تحصیل تابعیت ایرانی پدر بهیچوجه در

میتناید بتابعیت ایرانی خود باقی خواهد ماند مگر اینکه مطابق قانون مملکت زوج تابعیت شوهر بواسطه وقوع عقد ازدواج بزوجه تحصیل شود ولی در هر صورت بعد از وفات شوهر ویا تفریق صرف تقدیم درخواست بوزارت امور خارجه . بانضمام ورقه تصدیق فوت شوهر و یا سند تفریق تابعیت اصلیه زن باجمع حقوق و امتیازات راجعه بآن مجدداً باو تعلق خواهد گرفت

رئیس - آقای باسانی

باسانی - موافقم

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - موافقم

رئیس - مخالفی ندارد ؟ (گفته شد خیر)
پیشنهاد از آقای هزار جریبی رسیده است قرائت میشود
(بشرح ذیل خوانده شد)

مقام منبع ریاست مجلس شورای ملی دامت شوکت
پیشنهاد میکنم ماده دوازدهم اینطور نوشته شود :
زن ایرانی مسلمه به تبعه مسلم خارجه یا غیر مسلمه با غیر مسلم تبعه خارجه مزاجت نماید .

پیشنهاد دیگر آقای هزار جریبی
مقام منبع ریاست محترم مجلس شورای ملی دامت شوکت
بنده پیشنهاد میکنم ماده دوازدهم اینطور اصلاح شود
ماده ۱۲ - زن ایرانی که موافق مقررات وقانون مملکتی با تبعه خارجه مزاجت نمیناید

رئیس - ماده سیزدهم قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده سیزدهم - اتباع ایران نمیتوانند تبعیت خود را ترك کنند مگر بشرابط ذیل :

- ۱ - سن بیست سال تمام رسیده باشند
- ۲ - هیئت وزراء خروج از تابعیت آنرا اجازه دهد
- ۳ - قبلاً تمهد نمایند که در ظرف یکسال از تاریخ ترك تابعیت حقوق خود را بر اموال غیر منقوله که در

ایران دارا میباشد و یا ممکن است بالوراثه دارا شوند ولو قوانین ایران اجازه تملك آزا بانابع خارجه دهد بنحوی از انحاء بانابع ایرانی منتقل کنند زوج و اطفال کسی که بر طبق این ماده ترك تابعیت میناید اعم از اینکه اطفال مزبور صغیر یا کبیر باشند از تبعیت ایرانی خارج نمیکردند مگر اینکه اجازه هیئت وزراء شامل آنها هم باشد

رئیس - آقای روحی

روحی - عرض کنم اینجا يك اشکالی بنظر ما رسیده و آن این است که میگویید هر وقت خواست ترك تابعیت ایران را بکنند اگر دارای اموال غیر منقول بشود مجبور است بیک نفر از تبعه ایران بفروشد حالا به قیمت عادلانه یا غیر عادلانه نمیدانم و يك قسمت دیگر دارد که در صورتی هم که دولت ایران اجازه تملك بانابع خارجه بدهد باز این شخص نمیتواند تملك داشته باشد بنده نمیدانم این تفاوت ...

کازرونی - آخر آن غیر از این است باید اینطور باشد.

روحی - اجازه بدهید بنده این عرضم را بکنم.

وقتی که دولت ایران اجازه داد که اتباع خارجه اموال غیر منقول در این مملکت داشته باشند این شخص که از تابعیت ما خارج میشود حکم يك تبعه اجنبی را پیدا میکند پس چرا تا این اندازه مجبور میکنند که اموال خودش را بفروشد .

وزیر عدلیه - بنده تصدیق میکنم ما در اینجا يك تضییقی خواستیم بکنیم و اینطور در نظر گرفتیم که ایرانی بایستی ایران بماند ولو اینکه آمد و اجازه هم گرفت و يك دلایلی بود در اینجا و این را در حقیقت يك قسم مرند سیاسی حسابش میکنیم و نسبت بار يك تضییقاتی میکنیم که نسبت بخارجی نمیکنیم .

رئیس - ماده چهاردهم قرائت میشود

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده چهاردهم - هر تبعه ایران که بدون رعایت مقررات فوق تابعیت خارجی تحصیل کند تبعیت خارجی او کان لم یکن بوده و تبعه ایران شناخته میشود ولی در عین حال کلیه اموال غیر منقوله او با نظارت مدعی العموم محل بفروش رسیده و پس از وضع مخارج فروش قیمت آن بار داده خواهد شد و بعلاوه از رسیدن بمقام وزارت و معاونت و عضویت مجالس مقننه و انجمنهای ایالتی و ولایتی و بلدی و هر گونه مشاغل دولتی محروم خواهد بود .

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - موافقم .

رئیس - مخالفی نیست ؟

(گفتند خیر)

رئیس - ماده پانزدهم قرائت میشود

(بشرح آتی قرائت شد)

ماده ۱۵ - از اتباع ایران کسانی که خود یا پدرشان موافق مقررات تبدیل تابعیت کرده باشند و بخواهند به تابعیت اصلیه خود رجوع نمایند به مجرد درخواست به تابعیت ایران قبول خواهند شد

رئیس - رأی میگیریم بشور دوم آقایان موافقین قیام فرمایند

(اکثر بر خاستند)

(۷) ختم جلسه و تعیین موقع و دستور جلسه بعد

رئیس - تصویب شد . اگر موافقت فرمایند جلسه

را ختم میکنیم جلسه آینده پنجشنبه ۳۱ امرداد دستور شور دوم لایحه تابعیت و شور اول تأمین خسارت از اتباع خارجه

(مجلس بقریب ساعت قبل از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر